

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ב'

תורה – במדבר פרק ח'

(ו) וְכֹה תַעֲשֶׂה לָהֶם לְטַהֲרֵם הַזֶּה עֲלֵיהֶם מִי חֲטָאת וְהֶעֱבִירוּ תַעַר עַל כָּל בְּשָׂרָם וְכַבְּסוּ בַגְּדֵיהֶם וְהִטְהָרוּ: (ו) וְכֹה תַעֲשֶׂה לָהֶם לְטַהֲרֵם הַזֶּה עֲלֵיהֶם מִי חֲטָאת וְהֶעֱבִירוּ תַעַר עַל כָּל בְּשָׂרָם וְכַבְּסוּ בַגְּדֵיהֶם וְהִטְהָרוּ: (ו) וְכִדְרֵן תַעֲבֹד לָהֶן לְדַבְּרֵיהֶן אֲדִי עֲלֵיהֶן מִיָּא דְחֲטָאתָא וְיַעֲבֹדוּן מִסְפֵּר עַל כָּל בְּשָׂרָהֶן וְיַחֲדוּן לְבוֹשֵׂיהֶן וְיִדְבְּקוּן:

(ז) וְלִקְחוּ פֶרֶב בֶּן בֶּקֶר וּמִנְחָתוֹ סֹלֶת בְּלוּלָה בְשֶׁמֶן וּפֶר שְׁנַי בֶּן בֶּקֶר תִּקַּח לְחֲטָאת: (ח) וְלִקְחוּ פֶרֶב בֶּן בֶּקֶר וּמִנְחָתוֹ סֹלֶת בְּלוּלָה בְשֶׁמֶן וּפֶר שְׁנַי בֶּן בֶּקֶר תִּקַּח לְחֲטָאת: (ח) וְיִסְבֹּן תוֹר בֶּר תוֹרֵי וּמִנְחָתֶיהָ סֹלֶתָא דְפִילָא בְּמִשָּׁח וְתוֹר תִּנְנֵן בֶּר תוֹרֵי תִסָּב לְחֲטָאתָא:

(ט) וְהִקְרַבְתָּ אֶת הַלְוִיִּם לְפָנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְהִקְהַלְתָּ אֶת כָּל עֵדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (ט) וְהִקְרַבְתָּ אֶת הַלְוִיִּם לְפָנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְהִקְהַלְתָּ אֶת כָּל עֵדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (ט) וְתִקְרַב יְת לְוֵאֵי לְקָדָם מִשְׁפַּן וּמִנָּא וְתִכְנֹשׁ יְת כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

(י) וְהִקְרַבְתָּ אֶת הַלְוִיִּם לְפָנֵי יְהוָה וְסָמְכוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת יְדֵיהֶם עַל הַלְוִיִּם: (י) וְהִקְרַבְתָּ אֶת הַלְוִיִּם לְפָנֵי יְהוָה וְסָמְכוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת יְדֵיהֶם עַל הַלְוִיִּם: (י) וְתִקְרַב יְת לְוֵאֵי קָדָם יְי וְיִסְמְכוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יְת יְדֵיהֶן עַל הַלְוִיִּם:

רש"י

(ז) וְכֹה עֲלֵיהֶם מִי חֲטָאת – שֶׁל אִפְרַיִם הַפְרָה מִפְנֵי טַמְאֵי מַתִּים שָׁבָה: וְהֶעֱבִירוּ תַעַר – מִלְּאֲתֵי דְדַבְרֵי רַבִּי מִשָּׁה הַדְרָסָן לְפִי שְׁנַתְנוּ כַפְרָה עַל הַזְכוּרוֹת שֶׁעָבְדוּ ע"א וְהִיא קְרוּיָה זְבָחֵי מַתִּים וְהַמְזוֹרַע קְרוּי מַת הַזְקִיקָה תְּגַלַּחַת כְּמוֹרַעִים:

(ח) וְלִקְחוּ פֶרֶב בֶּן בֶּקֶר – וְהוּא עוֹלָה כְּמוֹ שֶׁ עֲשָׂה אֶת הַאֵל עוֹלָה וְהוּא קָרְבַּן לְזָכוֹר בְּע"א:

(ט) וְהִקְרַבְתָּ אֶת הַלְוִיִּם לְפָנֵי יְהוָה וְסָמְכוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת יְדֵיהֶם עַל הַלְוִיִּם – לְפִי שֶׁהַלְוִיִּים נִתְּוִיִּם קָרְבַּן כַּפְרָה חַחֲתִיהֶם יִצְאוּ וְיַעֲמְדוּ עַל קָרְבַּנִּים וְיִסְמְכוּ אֶת יְדֵיהֶם עֲלֵיהֶם:

נביא – זכריה פרק ג' ג'–ו'

(א) וַיְהוֹשֻׁעַ הָיָה לְבָשׁ בְּגָדִים צוּאִים וְעָמַד לְפָנַי הַמְּלֹאָךְ: (א) וַיְהוֹשֻׁעַ הוּוּ לִיָּה לִיָּה בִּנְיָן דְּנִסְבִּין לְהוּוּ נִשִּׁין דְּלֵא כְּשֶׁרִין לְכַהוֹנְתָא וְקָאִים קָדָם מְלֹאָכָא:

(ב) וַיַּעַן וַיֹּאמֶר אֶל הָעֹמְדִים לְפָנָיו לֵאמֹר הֲסִירוּ הַבְּגָדִים הַצּוּאִים מֵעַלְיֹו וַיֹּאמֶר אֲלֵיָו רֵאָה הֶעֱבַרְתִּי מֵעַלְיָךְ עוֹנָךְ וְהַלְבַּשְׁתִּי אֶתְךָ מַחְלָצוֹת: (ב) וְאֵתִיב וְאָמַר לְרַמְשֵׁמִשִּׁין קְדֻמוֹהֵי לְמִימְרָא וְאָמְרוּ לִיָּה וַיִּפִּיק נִשִּׁין דְּלֵא כְּשֶׁרִין לְכַהוֹנְתָא מִבֵּיתֶיהָ וְאָמַר לִיָּה חוּזֵי דְאַרְעִיתֵי מִנְּךָ חוּבְךָ וְאַלְבִּישֶׁת יִתְךָ זְכוּן:

(ג) וַאֲמַר יִשִּׁימוּ עָנִיף טָהוֹר עַל רֵאשׁוֹ וַיִּשִּׁימוּ הַעֲנִיף הַטָּהוֹר עַל רֵאשׁוֹ וַיִּלְבְּשֵׁהוּ בְּגָדִים וּמְלֹאָךְ יְהוָה עָמַד: (ג) וְאִמְרִית שׁוּוּ מְצַנִּיפָא דְכִיָּא עַל רֵישִׁיהָ וְשׁוּיָאוּ מְצַנִּיפָא דְכִיָּא עַל רֵישִׁיהָ וְאַסְכּוּהֵי אֶתְתָא דְכַשְׂרָא לְכַהוֹנְתָא וּמְלֹאָכָא דֵי קָאִים:

(ד) וַיַּעַד מְלֹאָךְ יְהוָה בִּיהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר: (ד) וְאַסְהִיד מְלֹאָכָא דֵי בִיהוֹשֻׁעַ לְמִימְרָא:

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ב'

רש"י

- (ג) **לבוש בגדים נאים** – כתרומתו הוּו ליה בנין דנסבין להון נשין ללא כשרין לכהונתא והיה נענש הוא על שלא מיחה בידם:
- (ד) **הסירו הבגדים הנאים מעליו** – יבדילו בניו את נשותיהם וימחול לו. מחללות – חליפות בגדים נאי' כלומר זכות אצל לפי
- שדומה העון לבגדים נאים דימה הזכות למחללות בגדים נאים ולבגדים:
- (ה) **ואומר** – אני זכריה. ישימו כניף טהור וגו' – בקשתי רחמים עליו:
- (ו) **ויעד** – לשון התראה כמו (דברים לא) ואעידה צם את השמים וגו':

כתובים – תהילים פרק מב' א'–ד'

- (א) **למנצח משביל לבני קרח:** (א) לשבחא בשכלא טבא על ידיהון דבני קרח:
- (ב) **באיל תערוג על אפיקי מים בן נפשי תערוג אליך אלהים:** (ב) היך אילא די מרגג על פצירי מיא היכנא נפשי מרגגא לותך יי:
- (ג) **צמאה נפשי לאלהים לאל חי מתי אבוא ואראה פני אלהים:** (ג) צחת לך נפשי לאלהא תקיפא היא וקימא אמתא אעול ואחמי זיו שכינתא דיי:
- (ד) **היתה לי דמעתתי לחם יומם ולילה באומר אלי כל היום איה אליך:** (ד) הות לי דמעתי למברי יימם ולילי בדיימד לי סגאה כל יומא אן הוא אלהך:

רש"י

- (א) **לבני קרח** – אסיר ואלקנה ואביאסף הם היו תחלה בעלת אביהם ובשעת המחלוקת פרשו וכשנבלעו כל סביבותיה ופתחה הארץ את פיה נשאר מקומם בתוך פי הארץ כענין שנאמר ובני קרח לא מתו ושם אמרו שירה ושם יסדו המזמורי' הללו ועלו משם ושרת' עליהם רוח הקודש ונתנבאו על הגליות ועל חרבן הבית ועל מלכות בית דוד:
- (ב) **כאיל תערוג על אפיקי מים** – לשון ערג נופל על קול האיל כאשר יפול לשון נהם לארי וסקוק לדוב וגעה לשוורים, ופפוף לעופות, אמרו רבותינו האילה הזאת חסידה שחיות וכשהחיות אמרו' למים הם מתכנסות אליה שתחלה עיניה למרום ומה היא עושה חופרת גומא ומכנסת קרניה לחוכה וגועה, והקב"ה מרחם עליה והתהום מעלה לה מים. **כאיל תערוג** – כאילת תערוג לא נאמר וכאיל יערוג לא נאמר אלא כאיל תערוג דבר
- הכתוב בזכר ובנקיב' הזכר עורג על עסק המי' כמו שפרשנו, הנקיבה כשהיא כורעת לילד והי' כועקת הקב"ה מרחם עליה ומנחם חבר תערוג עם לחיו כערוגת הבשם אכן לא יתכנו דבריו, גם דוגש פתר אותו לשון קול של איל (סא"א):
- (ג) **מתי אבוא ואראה פני אלהי** – לעלות לרגל ונתנבא כאן חורבן הבית ונאמר כאן מה תשתוחחי ג' פעמים כנגד שלש מלכויות העתידות לבטל עבודת המקדש וישראל נועקים ונגאלים מלכות צבל ויון ואדום. **נמאה נפשי** – כנסת ישראל אומרת כן בגלות צבל:
- (ד) **היתה לי דמעתתי לחם** – מכאן שההרהר משצעת את האדם ואינו מבקש לאכול וכן הוא אומר בחנה ותצכה ולא תאכל (שמואל א' א'):

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ב'

משנה – פסחים פרק ב'

(א) כָּל שְׂעָה שְׁמוֹתָר לְאָכוּל, מֵאֲכִיל לְבַהֲמָה לְחֵיָה וְלְעוֹפוֹת, וּמוֹכְרוֹ לְנִכְרִי, וּמוֹתֵר בְּהִנְאָתוֹ. עֵבֶר זְמַנּוֹ, אָסוּר בְּהִנְאָתוֹ, וְלֹא יִסִּיק בּוֹ תַנּוּר וְכִירִים. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אֵין בְּעוֹר חֲמִץ אֶלָּא שְׂרֵפָה. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים, אִף מִפְּרֵר וְזוֹרָה לְרוּחַ אוֹ מִטִּיל לַיָּם:

קיים: ומותר בהנאתו – בהנאת אפרו, כגון אם חרכו באור קודם זמן איסורו מותר ליהנות באפרו אפילו לאחר זמן איסורו: עבר זמנו – משהגיעה שעה ששית אע"פ שאין איסורו אלא מדברי סופרים אסור בהנאתו כאילו היה מאיסורי הגאה של תורה, שאם קידש בו אשה אין חוששין לקידושיו, ואפילו בחמץ נוקשה כגון דגן שנפל עליו דלף וכיוצא בו שבפסח עצמו אין איסורו אלא מדברי סופרים אם קידש בו אשה ביום ארבעה עשר משהגיע שעה ששית אין חוששין לקידושיו: ולא יסיק בו תנור וכירים – לריהודה איכטריך דאמר אין ביעור חמץ אלא שריפה, מהו דתימא בהדי דקא שריף ליה ליתנהי מיניה, קמשמע לן דלא, דאפילו כדרך ביעורו אסור ליהנות ממנו מבי מטא זמן איסוריה: רבי יהודה אומר אין ביעור חמץ אלא שריפה – דיליף מנותר האסור בהנאה ועגוס כרת כחמץ, ומנותרו בשריפה ולא בדבר אחר. ורבנן לא ילפי מנותר, דחלב של שור הנסקל יוכיח, שאסור באכילה ובהנאה ועגוס כרת ואין טעון שריפה:

רע"ב – (א) כל שעה שמותר לאכול – מדלח האמר כל שעה שאוכל מאכיל, ונקט לה דתרי לישני, משמע דאתרי גברי קאי, והכי קאמר, כל שעה שמותר לכהן לאכול בתרומה מאכיל ישראל חולין לבהמתו, ומתניתין רבן גמליאל היא שרבן גמליאל אומר חולין נאכלין כל ארבע ותרומה כל חמש. ולית הלכתא כוותיה, אלא בין בתרומה בין בחולין אוכלין כל ארבע וחולין כל חמש וקורפין בתחלת שש: מאכיל לבהמה לחיה ולעופות – כריכי, דאי תנא בהמה, הוה אמינא בהמה דאי משיירא חזי לה ומצער ליה אין, אבל חיה כגון נמיה ותחול וחולדה לאורחה להנניע אימא לא. ואי תנא חיה, הוה אמינא חיה דאי משיירא מננעא ליה ולא עבר עליה על כל יראה אימא אין, אבל בהמה זמנין דמשיירא ולא אדעתיה לבצרו ועבר עליה על כל יראה אימא לא. קמשמע לן. ועופות, איידי דתנא בהמה וחיה תנא נמי עופות: ומוכרו לנכרי – לאפקוי מצית שמאי דאמרי לא ימכור אדם חמאו לנכרי אלא אם כן יודע בו שיכלה קודם הפסח דקסברי מלווה חזי לבצרו מן העולם ולא שיהיה

(ב) חֲמִץ שֶׁל נִכְרִי שְׂעֵבֶר עָלָיו הַפֶּסַח, מִתֵּר בְּהִנְאָה. וְשֶׁל יִשְׂרָאֵל, אָסוּר בְּהִנְאָה. שְׁנֵאָמַר (שמות יג) לֹא יִרְאֶה לָךְ (ש"א):

שנאמר לא יראה לך – כלומר הנסא הנסינן ליה הואיל ועבר על לא יראה לך. אי נמי, ארישא קאי, חמץ של נכרי מותר משום שנאמר לא יראה לך ודרשין שלך אי אתה רואה אבל אתה רואה של אחרים:

רע"ב – (ב) מותר בהנאה – לאו למימרא דבאכילה אסור, אלא איידי דבעי למתנא סיפא ושל ישראל אסור בהנאה תנא גבי נכרי מותר בהנאה. אי נמי, משום דאיכא דנהגי איסורא בפת של נכרי ||, משום הכי לא תני בהדיא חמץ של נכרי מותר באכילה: משום

(ג) נִכְרִי שֶׁהִלִּיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל עַל חֲמִצּוֹ, אַחַר הַפֶּסַח מִתֵּר בְּהִנְאָה. וְיִשְׂרָאֵל שֶׁהִלִּיחַ אֶת הַנִּכְרִי עַל חֲמִצּוֹ, אַחַר הַפֶּסַח אָסוּר בְּהִנְאָה. חֲמִץ שֶׁנִּפְלָה עָלָיו

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ב'

מַפְלֵת, הָרִי הוּא כְּמִבְעָר. רָבֵן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, כָּל שְׂאִין הַפֶּלֶב יָכוֹל לְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו:

שהרהינו אכלו הוה ידיה: וישראל שהלוה לנכרי כו' – אגלאי מלחא למפרע דשל ישראל הוה: הרי הוא כמבוער – ואף על פי כן כריך לזטלו, שמה יפקח הגל צמועד ונמאח עובר עליו: כל שאין הכלב יכול לחפש אחריו – וכמה היא חפיסת הכלב שלשה טפחים:

רע"ב – (ג) נכרי שהלוה לישראל – מעות על חמלו קודם הפסח ואמר לו הישראל אם לא הבאתי לך מעות עד יום פלוני הנה מעכסין וכגון שהרהינו אכלו צביתו ושהה אכל הנכרי כל ימי הפסח: לאחר הפסח מותר בהנאתו – דכיון דמטא זמניה ולא פרעיה לא הוי מחוסר גוציינא דצדקותו של נכרי היה, אגלאי מלחא למפרע דמשעה

(ד) האוכל תרומת חמץ בפסח בשוגג, משלים קרן וחמיש. במזיד, פטור מותשלומים ומדמי עצים:

שגג בחמץ: פטור מן התשלומין ומדמי עלים – אם תרומה טמאה היא אין משלם דמי עלים שהיתה ראויה להסיק תחת תזשילו. משום דמזיד בתרומה אינו אלא כשאר גזלן בעלמא, ומעות משלם, לפי דמים ולא לפי מדה, וחמץ צפסח לאו צר דמים הוא שהרי אסור בהנאה ואף להיסק לא חזי ולאוי מידי אפסדיה:

רע"ב – (7) שגג בתרומה אפילו הזיד בחמץ: משלם קרן וחומש – ואע"ג דחמץ צפסח אסור בהנאה ולא שוה מידי, משום דצרכי תרומה בשוגג כתיב (ויקרא כז) ונתן לכהן את הקודש, דבר הראוי להיות קודש, שאין משלם לו מעות אלא פירות והתשלומים נעשים תרומה הלכך לאו צתר דמים אזלינן: במזיד – שהזיד בתרומה אפילו

(ה) אלו דברים שאדם יוצא בהן ידי חובתו בפסח, בחטים, בשעורים, בפסמין ובשיפון ובשבבילת שועל. ויוצאין בדמאי ובמעשר ראשון שנטלה תרומתו, ובמעשר שני והקדש שגפדו, והכהנים בחלה ובתרומה. אבל לא בטבל, ולא במעשר ראשון שלא נטלה תרומתו, ולא במעשר שני והקדש שלא נפדו. חלות תודה ודקיקי נזיר, עשאן לעצמו, אין יוצאין בהן. עשאן למכור בשוק, יוצאין בהן:

צמס' שנת פרק מפניו: והכהנים בחלה ובתרומה – דמהו דתימא מלה השוה וראויה לכל אדם צעין, וחלה ותרומה אינן ראויין לזרים, קא משמע לן: חלות תודה ודקיקי נזיר אין יוצאין בהן – אע"פ שהן מלה גמורה, דכתיב (שמות יב) ושמתם את המלות, מלה המשתמרת לשם מלה, יאלו אלו שאינן משתמרות לשם מלה אלא לשם זבח: למכור בשוק יוצאין בהן – דכל למכור בשוק אמר אי מזדבנא מזדבנא. ואי לא, אכילנא לה אנא למאה של מלה:

רע"ב – (ה) ידי חובתו – משום חובת מלה צלילה הראשון שהוא מחוייב לאכול מלה דכתיב (שמות יב) בערב תאכלו מצות: בחטים וצועירים וכו' – אבל אורז ודוחן ושאר מינים לא, דכתיב (דברים טז) לא תאכל עליו חמץ שבעת ימים תאכל עליו מצות, דברים הבאים לידי חימוץ אדם יוצא בהן ידי חובת מלה, יאלו אורז ודוחן ושאר מינים שאין צאין לידי חימוץ אלא לידי סרחון: ודמאי וצמער ראשון שניטלה תרומתו – כל הני למאי אכטריכו, מפורשים

(ו) ואלו ירקות שאדם יוצא בהן ידי חובתו בפסח, בחזרת ובעלשין ובתמכא ובחרחבינא ובמרור. יוצאין בהן בין לחין בין יבשין, אבל לא כבושין ולא

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ב'

שְׁלוֹקִין וְלֹא מִבְּשָׁלִין. וּמִצְטָרְפִין לְכוּזִית. וַיּוֹצֵאִין בְּקֶלֶח שְׁלֶהוּ, וּבְדָמָאֵי, וּבְמַעֲשֵׂר רֵאשִׁוֹן שְׁנַטְלָה תְרוּמָתוֹ, וּבְמַעֲשֵׂר שְׁנֵי וְהַקֹּדֶשׁ שְׁנַפְדֹּי:

ויוצאים בקלח שלהן. אצל עליון, לחין און, יבשם לא: שלוקים – מזושלן יותר מדי עד שנמוחים: כזושים – בחומץ: מזושלן – כדרך זישול: ומצטרפין לכוזית – לכאת ידי חובת מרור. והוא הדין בחמשת מיני גגן שמצטרפין כזוית לכאת ידי חובת מלה. ואתרווייהו קאי:

רע"ב – (ו) בחזרת – בערבי חס"א. לטוג"א בלע"א: ובעולשים – בערבי הנדב"י. ובעל"ז אנדב"א. והערוך פירש שהוא ירק שקורין לו בלע"ז קרשפי"ל: ובתמכא – סיב הגלל סביבות הדקל: ובחרחצינא – אלקרעני"א בערבי: ובמרור – מין כוסברתא הוא מר ביותר: בין לחים בין יבשים – דוקא בקלח שלהן כדאמרינן בסיפא

(ז) אין שורין את המורסן לתרנגולים, אבל חולטין. האשה לא תשרה את המורסן שתוליה בידה למרחץ, אבל שפה היא בבשרה יבש. לא ילעוס אדם חטין ויניח על מפתו בפסח, מפני שהן מחמיצות:

ברותחים: לא תשרה את המורסן – לשוף זו בשרה מפני שמחמיץ בשרייתו: אצל שפה היא – מורסן על בשרה יבש אף על גב שמים טופחים על בשרה: לא ילעוס – לא יכוס בשיניו:

רע"ב – (ז) אין שורין את המורסן – במים קרים וכל שכן פושרין כדי לתת לפני התרנגולים: אצל חולטין – ברותחין. שכל זמן שהמים רותחים אינו יכול להחמיץ. והאינא נהוג עלמא איסורא אפילו בחליטה

(ח) אין גותנין את הקמח לתוך החרסת או לתוך החרדל, ואם נתן, יאכל מיד, ורבי מאיר אוסר. אין מבשלין את הפסח, לא במשקין ולא במי פרות, אבל סבין ומטבילין אותו בהן. מי תשמישו של נחתום, ישפכו, מפני שהן מחמיצין:

מקום: אצל סבין ומטבילין – לאחר עלייתו, ולא אמרינן שמצטל טעמו. אי נמי, אפילו קודם עלייתו שרי לסוך הפסח במי פירות, דהכי תגן ככילד לולין, סכו בשמן תרומה אם חבורת כהנים יאכלו: מי תשמישו של נחתום – שמלגן בהן ידיו בשעה שמקטוף את המלה: ישפכו – במקום מדרון שלא ישארו מכוונסים במקום אחד ויחמיטו:

רע"ב – (ח) בחרוסת – דבר שיש בו חומץ ומים ועשוי לטבול בו בשר: ואם נתן – לתוך החרדל: יחאכל מיד – שהחרדל חד ואינו ממהר להחמיץ כמו החרוסת. אצל בחרוסת מודה תנא קמא לר' מאיר דאסור: ור' מאיר אוסר – אף אם נתן לתוך החרדל, דסבר חרדל לאלתר מחמיץ כמו החרוסת. ואין הלכה כר' מאיר: לא במשקין ולא במי פירות – דכתיב (שמות יב) וצשל מזושל, מכל

גמרא – פסחים דף ל"ע"ב

אמר ליה רבינא לרב אשי הני סכיני בפסחא היכי עבדינן להו אמר ליה לדידי חדתא קא עבדינן אמר ליה תינח מר דאפשר ליה דלא אפשר ליה נאי אמר ליה אנא כעין חדתא קאמינא קתייהו בטינא ופרזלייהו בנורא

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ב'

והדר מעיילנא לקתייהו ברותחין והלכתא אידי ואידי ברותחין ובכלי ראשון אמר רב הונא בריה דרב יהושע עץ פרור מגעילו ברותחין ובכלי ראשון קסבר כבולעו כך פולטו בעו מיניה מאמימר הני מאני דקוניא מהו לאישתמושי בהו בפסחא ירוקא לא תיבעי לך דודאי אסירי כי תיבעי לך אוכמי וחיורי מאי והיכא דאית בהו קרטופני לא תיבעי לך דודאי אסירי כי תיבעי לך דשיעי מאי אמר ליה חזינא להו דמידייתי אלמא בלעי ואסירי והתורה העידה על כלי חרס שאינו יוצא מידי דופיו לעולם ומאי שנא לענין יין נסך דדריש מרימר מאני דקוניא בין אוכמא בין חיורי ובין ירוקי שרי וכי תימא יין נסך דרבנן חמץ דאורייתא כל דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון אמר ליה זה תשמישו על ידי חמין וזה תשמישו על ידי צונן אמר רבא בר אבא אמר רב חייא בר אשי אמר שמואל כל הכלים שנשתמשו בהן חמץ בצונן משתמש בהן מצה חוץ מן בית שאור הואיל שחימוצו קשה אמר רב אשי ובית חרוסת כבית שאור שחימוצו קשה דמי אמר רבא הני אגני דמחוזא הואיל ותדירי למילש בהו חמירא ומשהו בהו חמירא כבית שאור שחימוצו קשה דמי פשיטא מהו דתימא כיון דרויחא שליט בהו אורא ולא בלעי קא משמע לן:

רש"י על הגמרא

מדופנן החילון, ובלעז טרשטדט"ש, וכיון דמידייתי ודאי בלעי, והואיל ובלעי שוב אינן פולטין, שהתורה העידה על כלי חרס, שכיון שבלע אינו יולא מידי דופיו לעולם, שהרי בכלי עץ ומתכות כתב לך ישטף תעבירו באש, ומורק ושטף, אבל בכלי חרס ישבר: חמץ – תשמישו על ידי חמין כל השנה, אבל יין נסך לא נשתמש בו אלא כונן: בית חרוסת – כלי שנתנן בו חומץ, וכל דבר שיט לו קיהוי, ורגילין ליתן בו קמח ועשוי לטבל בו בשר כל ימות השנה, והקמח מתחמץ מחמת הקיהוי, ולשון חרוסת קיהוי, אייגורו"ש בלעז: בית שאור – כלי שהאשה שורה ומנחת בו את השאור, ונותנתו בעיסה, ופעמים שהוא שוהה שם כלילה:

לדידי חדתא עבדא – לאורכי עושין סכינים חדשים: למר אפסר ליה – שהרי עשיר אתה: קתייהו בטינא – להגן עליהם שלא ישרפס האור: והלכתא – לא כריך לאותצניהו צנורא, אלא פרזלייהו כי קתייהו נמי, סגי להו בהגעלה ברותחין: עץ פרור – שמגיסין בו הקדרה: כבולעו כך פולטו – כבולעו מתוך כלי ראשון, כך פולטו בכלי ראשון: קונייא – פלומי"ר בלעז, ושל חרס הוא וטוח באבר: ירוקי – עשוין מקרקע שחופרים ממנה כריף, אלו"ס בלעז, והוא עז וזולע לעולם: הכי גרסינן ירוקי לא תיבעי לך דודאי אסירי דמנרפי ובלעי, דמנרפי – כריף: קרטופני – בקעים: כי תיבעי לך דשיעי – שהן חלקים: דמידייתי – פולטין המשקין

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ב'

זוהר – בהעלותך דף קנ"ע"א

רְבִי יִצְחָק פֶּתַח, פְּתִיב (מלכים א ה) בְּנָה בְּנִיתִי בַּיִת זְבוּל לָךְ מְכוּן לְשִׁבְתֶּךָ עוֹלָמִים. בַּיִת זְבוּל, בַּיִת זְבוּל וְדָאִי, כִּד אֲתַפְקְדוּ בִּידְהָא, כֹּל גְּנוּי מִלְכָּא, וְשִׁלְטָא בְּהוּ. כְּדִין אֶקְרִי בַּיִת זְבוּל. וְרַקִּיעַ חַד אִית דְּאֶקְרִי זְבוּל, דְּהָא דָּא אֲשַׁכַּח לְקַבְּלָא בְּרַכְּאָן, וְלִסְדְּרָא פְּלָא, וְהָאִי אֶקְרִי בַּיִת זְבוּל:

תָּא חֲזִי, פְּתִיב (דברים לג) וְלִזְבוּלָן אָמַר שְׂמַח זְבוּלָן בְּצִאֲתָךְ וַיִּשְׁשֶׁכֶר בְּאַהֲלָךְ, מִלְּמוֹד דְּאֲשַׁתְּתַּפּוּ כַּחֲדָא. דָּא נְפִיק וְאָגַח קְרָבָא, וְדָא יְתִיב וְלָעִי בְּאוּרֵייתָא. וְדָא יְהִיב חוּלְקָא לְדָא, וְדָא יְהִיב חוּלְקָא לְדָא. בְּחוּלְקִיָּה דְּזְבוּלוֹן יִמָּא, וּבְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל אֶקְרִי יָם פְּנִנְתָּ. וְהָכִי אֲתַחֲזִי, בְּגִין דְּהָא תְּכַלֵּת נְפִיק מִתַּמְנָן, וְאוּקְמוּהָ, דְּהָא לְתַתָּא פְּגוּזוֹנָא דְּלַעֲיִלָּא, יָם פְּנִנְתָּ לַעֲיִלָּא, יָם פְּנִנְתָּ לְתַתָּא. תְּכַלֵּת לַעֲיִלָּא, תְּכַלֵּת לְתַתָּא, וְכֹלָא בְּאַתְרַּךְ חַד:

וְעַל דָּא יְרִית זְבוּלוֹן, לְמִיפְקָא לְאַגְחָא קְרָבָא, וּמְנַלָּן דְּהָכִי הוּא. דְּכַתִּיב, (דברים לג) עַמִּים הֵר יִקְרְאוּ שֵׁם יִזְבְּחוּ זְבָחִי צֶדֶק. זְבָחִי צֶדֶק וְדָאִי. מֵאִי טַעְמָא. כִּי שְׁפַע יָמִים יִינְקוּ. וַיִּשְׁשֶׁכֶר חוּלְקִיָּה בְּאוּרֵייתָא, וַיְהִיב לְזְבוּלוֹן חוּלְקָא דְּאוּרֵייתָא וְדָאִי, וְעַל דָּא אֲשַׁתְּתַּפּוּ כַּחֲדָא, לְאַתְּבְּרָכָא זְבוּלוֹן מִיִּשְׁשֶׁכֶר, דְּבִרְכַתָּא דְּאוּרֵייתָא, הִיא בְּרַכַתָּא דְּכֹלָא:

רְבִי אַבָּא אָמַר, אַחְסַנְתָּא דְּאוּרֵייתָא וְדָאִי הָכִי הוּא, וְדַרְגָּא דָּא שְׁתִּיתָאָה יְהִיב אָגַר (ס"א חד שתייאה יחיב אגר) אוּרֵייתָא, וְאַחְסִין לָהּ לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, אַחְסִין חֲוּרָא לְתַכְלַתָּא. וְעַל דָּא תְּנִינָן, מְשִׁיבֵיר בֵּין תְּכַלֵּת לְלִבָּן, דִּישְׁתַּמוּדְעוּן גְּוּזְנִי, דְּהָא כְּדִין אֶקְרִי בְּקִ"ר, וְחֲוּרָא אֲתִי לַעֲלֵמָא, וְתַכְלַתָּא אֲתַעְבְּרִי. וְעַל דָּא כֹּל קְרָבִין דְּמִלְכָּא, וְכֹל זְיִינֵי מִלְכָּא בִּידְהָא אֲתַמְנָן, וְהָא אוּקְמוּנָא.

הלכה – הרמב"ם תפילה פרק ח'

(א) תפלת הציבור נשמעת תמיד ואפילו היו בהן חוטאים אין הקדוש ברוך הוא מואס בתפלתן של רבים לפיכך צריך אדם לשתף עצמו עם הציבור ולא יתפלל ביחיד כל זמן שיכול להתפלל עם הציבור ולעולם ישכים אדם ויעריב לבית הכנסת שאין תפלתו נשמעת בכל עת אלא בבית הכנסת וכל מי שיש לו בית הכנסת בעירו ואינו מתפלל בו עם הציבור נקרא שכן דע:

(ב) ומצוה לרוץ לבית הכנסת שנאמר ונדעה נרדפה לדעת את יי' וכשיצא מבית הכנסת אל יפסיע פסיעה גסה אלא ילך מעט מעט וכשיכנס בבית הכנסת יכנס שיעור שני פתחים ואחר כך יתפלל לקיים מה שנאמר לשמור מזוזות פתחי:

חק לישראל – פרשת בהעלותך יום ב'

(ג) בית המדרש גדול מבית הכנסת וחכמים גדולים אף על פי שהיו להם בעירם בתי כנסיות הרבה לא היו מתפללין אלא במקום שהיו עוסקין שם בתורה והוא שיתפלל שם תפלת הציבור:

לע"נ

זאב וזיים בן שרה, משה דוד בן סולטנה סוזן מלכה, גר גבריאלי בן סוזן, סולטנה סוזן מלכה
בת שמואלה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.